

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban évről-évre:	
Egész évre	16 kor.
Hegyedévre	4 "
Külföldön háson hordva:	
Egész évre	20 kor.
Hegyedévre	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Hegyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétévi és
hosszú utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáca-utca 8.

A szerkesztőség kéziratok visszaszedését
vagy megőrzését nem vállalja.

Előfizetések és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes számok ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, május 8.

Duzzadó vitorlák.

(Dr. H. L.) Egy-két pótválasztás, néhány új választás s a választási küzdelemnek vége. A politikai élet hullámai, amelyek az imént még magasra csapdostak s kisebb-nagyobb járóművekben oly sok hajóst vetettek a bukás örvényébe az urnák, a mandátum réve előtt, nyugodt folyással haladnak ismét, rendes medrükbe visszatérve. A hajósok, akik jó szerencsével jártak, a parton pihennek s a viszontagságos út emlékein tüdőve készülnek új utakra, új viharokra, küzdelmekre és veszedelmekre.

Sajátságos és tanulságos volt ez az idej tengeri ütközet az alkotmányos mozgalmak nagy vizein. A múltban sok volt benne az egyformaság. Hiszen a múlt bűnös párturalmi rendszer jegyében dolgozott, a korrupció típusaival. A harcz a választási urnák előtt szegyenletesen, unalmasan sablonszerű volt a maga politikai erkölcsstelenségében. Aki birta, marta. Azé volt a voks, azé lett a többség, a kerület, a mandátum, no és persze — a bizalom, aki többet, aki legtöbbet adott érte. Ha nem használt a pénz, előkerült a sutból a szelid nyomás s a liberális többséget a rendületlen periferiák, meg a hűséges centrumok mindenkor beszállították. Hogy hogyan, senki sem kereste, ha kereste is, a leg-

utóbbi időkhöz, főként a néppárt választási panasztéveseig, majd meg a kúriai bíráskodásig, hiába kereste.

Mindez azonban most már régen volt és szereljük hinni, többé sohasem lesz. A közélet fenékhullámai már a tavalyi választások alkalmával fölszínre vetették a korhadt rendszer minden szennyét, bűnét, a lefolyt egy esztendő alatt pedig lassankint partra dobták mind, átadva a megsemmisülésnek, az enyészetnek. Így jött el most másodszor a nemzet ítélete, amely a még itt-ott talált romokat is kidobta alkotmányos állami létünk medréből, hogy tisztán, szabadon, az elmúlt bűnös rendszernek minden akadályától menten haladhasson előre a nemzet fölfrissült, lüktető élete.

Nincs ugyan, mit dicsekedni vele, hogy a magyar választási küzdelem történetében ilyesmi specialitás számba megy, amely érdemes a följegyzésre, adott körülmények közt, a liberális demoralizáló hatása után azonban bizonyára minden jóérzésű magyar ember csak örvendhet rajta, hogy bár kivételesen is, végre ilyen eredményhez jutottunk. Mert ezután már szabály lesz ebből a kivételtől és a szokatlan lefolyású tiszta választásból uzus. Ki hallott valaha róla, hogy maguk a miniszterek utasítják a hatóságokat, hogy alantasaikat ne befolyásolják? Eddig csak az ellenkezője történt meg. Álmodta volna-e valaki, még az elmúlt év januárjában is, ami-

kor — igaz, hogy eredménytelenül — még javában dolgozott a hivatalos hatalom, a megfélemlítés és erőszak, álmodta volna-e valaki ekkor, hogy Magyarországon valaha maga a kormány figyelmezteti tisztviselőit, hivatalnokait lelkiismeretük szavára. Arra, hogy csak oda szavazzanak, ahova meggyőződésük diktálja! Ime a koalíciós kormány rálépett erre az utra. És ugyan ki gondolta volna, hogy ebben az országban, amelyet a liberális éra annyira pesszimistává tett politikai tekintetben, annyira anyagelvűvé, bizalmatlanná és közönyössé, hogy ebben az államban olyan kormány akadjon valaha, amelyet a szívük szerint szavazó választópolgárok nem buktatnak meg, nem sujtanak le, nem törnek össze, mint Tiszát s az egész szabadelvű párturalmi szisztémát tavaly, hanem ellenkezőleg fölemelik és megdönthetetlenül hatalmassá teszik? És nem nevétek volna-e ki azt, aki évekket ezelőtt azt mondta volna, hogy a romlott értelmiség révén elgyöngült nép lemond az alkotmányos költségekről az utolsó fillérig s ingyen megy be szavazni a választókerület székhelyére?

Hála a magyarok gondviselő Istenének, ezt a sok szép specialitást, ezen fölül még temérdek örvendetes tanulságot mind megértük az idej választási küzdelem alatt. Vesztegetés immár alig volt, terrorizmusnak alig akadunk nyomára s a petíciók most már igazán fe-

„TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

A béke szent napján.*

Irta: Király Gizy.

— Emerike, add ide a papirláncot. Ugy. Most meg az arany kalászakat. A gyertyákat is. Gyujtsd meg, Emerike. Vigyázz, meg ne gyuljon valami. Nézd, már füstöl... De ügyetlen vagy, Emerike... Én már azóta mennyi mindent csináltam. Az apádra ütöttél; az is alig mozog, ha valamit tennie kell.

— Nem kellett volna ilyen gyertyát venni, a legolcsóbb fajtaból való, egyet lobban és vége.

— Utóvégre semmi sem tarthat örökké. Te se, én se, a karácsonyfa se... Siess.

— Egy fél óra beletelik, míg kész lesznek vele. Talán hatvan gyertya is van rajta.

— Hatvan gyertya? Igen, eltaláltad. A hat személy közül mindegyikre esik tíz. Tíz gyertya azt hiszem elég a béke megvilágítására!...

— Mi az a tíz gyertya? Azt hiszem hatvan is kevés lenne egyre?...

* Mutatóba szerző szeptemberben „Gyónás” cíművel megjelenő novellakötetéből.

& C. »HABIG« s »BORSALINO« kalapokban egyedüli raktár.
Tavaszi angol mellényekben, felöltőkben,
gummi kabátokban nagy választék.

Polytonos újdonságok nyakkenődkben.

— Annak is te vagy az oka, Emerike, meg az apád.

— Talán mégse bánthat az apámat? És én ellenem is mi kifogásod van?

— Azt hiszem, az embernek sohasem tetszik az, imije már megvan, én is így vagyok veletek...

— No, kész vagyok. Most mit csináljak?

— Rakd ki a játékokat a gyerekek kora szerint... Az ajándékokat is pakkold ki.

— Nini, a gyerekek játékaik egyformák!... Hogy történhetett ez?

— Te okos, hát nem tudod? A béke kedvéért. A Lizi meg a Mádi oly irigyek, hogy menten összevesznének, ha a kis Lenkénél más játékot látnának. Hát azért vettem egyformát, hogy ez meg ne essék.

— Legalább most, ha összevesznek, azért teszik, mert egyforma a játékaik.

— Számár vagy, Emerike; mire arra kerülne, már hire-hamva se lesz a játékoknak.

— Sajnos, így van. Minek is kellett ezért pénzt adni?

— Hallgass! Ne rendelkez! Az apád is csak ezt tudja tenni.

— De nem állhatod az apámat! Mért nem gondoltad ezt meg ezelőtt husz évvel?

TAVASZI ÚJDONSÁGOK megérkeztek
ROTH M. utóda kalap s úri divat üzletébe.

Férfi fehérneműk méret után a leggyorsabban és a legbiztosabban készíttetők.

— Mért, mért? ... Mert akkor is karácsony napja volt. És én a béke kedvéért elfogadtam, mivel apám is úgy akarta és elég veszekedés volt addig miatta.

— Jó, jó... de hát azóta? ...

— Mit azóta? Minden évben egy gyerek született. Minden harmadik évben kettő meghalt. Rá se értem egyébre gondolni.

— Még jó, hogy mi megmaradtunk!

— No, sok köszönet még nem volt bennetek.

— Lásd, ha én nem volnék, ki dajkálta volna a sorba a kicsinyeket?

— Ha te nem volnál, meg a kanál, akkor nem is tudnánk levest enni...

— Más anya hálát adna az Istennek, ha ilyen egy lánya volna, mint én! ...

— Még hálát is... Már tizenkilenc éves vagy és még nem tudtál férjet szerezni...

Mafla vagy, ügyefogyott! ... Az én időmben már tizenhat és fél éves koromban jöttek a kérők... s mivel otthon igen sok kosár volt, amit nagyapád font, mindegyik kapott egyet. Az apádnak szerencséje volt: karácsony napján állított be hozzánk...

— A béke szent ünnepén.

— Igen. A béke a fő és én hozzá igérkeztem...

— Meg a már a kosár is elfogyott.

A világhírű «Fownes» angol s különleges női francia keztyűkben, továbbá »Humanie« védjeggyel ellátott amerikai cipőkben, különleges angol s pesti cipőkben egyedüli raktár

hár holló számba mennek, még pedig nem azért, amiért a közelmúltban, nem azért, mert nincsen pénz a választás megtámasztására a Kuriánál, hanem azért, mert egy két sajnálatos kivételtől eltekintve igazán nem történt semmi, ami peticionálásra alapul szolgálhatna.

Hát a nemzetiségek? Nos, azokat sem nyomta el senki. Nem panaszkodhatnak atrocitásokról s az elnökök jograblásáról, amire teszem a néppárt számtalan példával szolgálhatna mai napig a múltból.

A nemzetiségekkel éppen olyan alkotmányosan bántak el az urnák előtt, mint a legtisztább fajmagyarságu választókerületek szavazóival. És mi lett az eredmény? Láttuk Biharban. Akik pedig bekerültek a parlamentbe különböző nemzetiségi lobogók alatt, nagyon jó helyen vannak ott. Legalább egyszer lejárvák magukat s lekerülnek a napi-rendről, ahol az utóbbi évek s rán állandóan mumuséért szerepeltek, a maguk improduktív szürkességébe.

Tanulságokban gazdag, eredményekben dus volt a választási harc, kilátásokban biztató a koalíció uralma.

A hajósok immár kipihenték a választási naumachia fáradalmait. A gálya duzzadó vitorlákkal utra készen áll. Csak arra vigyázzanak az admirális-hajón, hogy a kalózok bárkái megtévesztő lobogók alatt be ne férközhessenek a sorba. Csak arra ügyeljének, hogy a világitótornyot szem elől ne tévesszék soha. Ezen a tornyon nem vakoló a jel. Kereszt ragyog fölötte.

A helyzet.

Kifelé csöndes minden s mozdulatlan. Annál több történik intenzíve. A darabantok jelszavakkal dolgoztak, a koalíciós kormány nem ér rá a szót szaporítani. Dolgának se szer, se száma. Győzze elvégezni, ami legsürgősebb. Erre irányadó lehet valamennyire az a munkaprogramm, amelyet alább közlünk egy déleesti fővárosi lap eléggé valószínűnek átszó egybeállítását után.

Részletes tudósításunk egyébként a következőkben számol be:

A kormány munkaprogrammja.

Az a két hét, mely a képviselőház megnyitását eltelik, elég gondot ad a kormánynak, melynek a munkaprogrammja megállapításánál nagyon sok tekintetet kell szem előtt tartani.

Egyik égető és sürgős kérdés a másik mellett követeli a gyors elintézést és számottekintetet kell mérlegelni, mielőtt elhatározzák az országgyűlés elé kerülő javaslatok formáját és rendjét.

Minden körülmények között azonban az *indemnitás* ügye az első. Valószínű, hogy a kormány *nyolcz hónapról* kér költségvetési felhatalmazást, de ezt az időt ez évi január hónap elsejétől számítja. Az indemnítási javaslat benyújtásánál Wekerle hivatkozni fog arra a végtelen fontosságra, amelyet a költségvetésen kívüli állapot gyors megszüntetése jelent és kéri a képviselőházat, hogy vita nélkül fogadja el a javaslatot, amelynek tárgyalására a kormány mindössze egy napot szán. Legkésőbb június első napjaiban sorra kerül az ujonczjavaslat, amelynek lényegesebb kérdése még nincs eldöntve.

Két eset lehet éges: vagy július közepén rukkolnak be az ujonczok, hogy a póttartalékosok végre hazamehessenek családjaihoz, de

ezzel ötvenezer friss, fiatal munkást vonnak el a legnagyobb munkaidőben a mezőgazdaságtól, vagy csak októberben kell bevonulniok a rekrutáknak, de ebben az esetben az póttartalékosoknak addig tovább kell szolgálniok, ami a régi igazságtalanság és méltánytalanság folytatása. Így valószínű, hogy a kormány az előbbi módra határozza el magát és közvetlenül a sorozás után behívja az ujonczokat. Szóba került már a póttartalékosok kártalanítási ügye is, amit feltétlenül meg kell oldani, de nagyon sok nehézséget okoz. Az indemnitás és az ujonczjavaslat elintézése után adminisztratív ügyekkel foglalkozik a Ház a nyári szünetig, esetleg a delegációk is üléseznek még a nyáron. Oszzel kerülnek tárgyalás alá a költségvetési javaslatok s így a választási reformról szóló javaslat tárgyalásáról ebben az esztendőben szó sem lehet.

A legközelebbi lépések.

Wekerle, akiről már most mindennap megírjuk, hogy Bécsbe megy, legujabb hírek szerint szombaton utazik a császárvárosba. Hogy miért, szinte le sem kell írunk, annyiszor elmondtuk már. Jelentést tesz a választások eredményéről s előterjesztést a Ház megnyitására. Itt legujabb verzió szerint arról ír, hogy a király a képviselőházban nyissa meg az országgyűlést.

A megnyitó trónbeszéd állítólag készen is van már. A tegnapielőtti minisztertanács állapította meg. Tartalmát illetőleg, mindenképp ki fog terjeszkedni a kormány megegyezésére az udvarral, különös tekintettel a békefeltételekre. Azután körvonalozni fogja főadatokat, melyek teljesítését az új kormány magára vállalta. Majd rátér a politikai helyzetre. Végezetül föl hívja a képviselőket, hasanak oda, hogy a kormány a szükséges törvényjavaslatokat megalkothassa s minél hamarabb hozzáláthasson az általános választási jogról szóló törvényjavaslat kidolgozásához.

A országgyűlés megnyitása után három nap múlva kihallgatáson fogadja a király a főrendiház s a képviselőház elnökét.

A Ház megnyitását megelőzőleg a koalíciós pártok közös értekezletet tartanak, amelyen megállapodnak a képviselőház elnökére, alelnökeire és jegyzőire nézve. Együttal a régi vezérő-bizottságot felmentik s új vezérő-bizottságot alakítanak kebelükből.

Megbízható forrásból alytalannak jelentik ki azt a híresztelést, mintha a függetlenségi párt igényt tartana az alkotmánypárt alelnöki székére. Az alkotmánypárt hivatalos jeleltje egyébként az alelnöki állásra *Issekutz Győző*.

A delegációk ügye is dülőre jut. *Hohenlohe* osztrák miniszterelnök csütörtökön Budapestre érkezik s Wekerlével a delegációk ügyében fog tanácskozni. Az osztrák politikai viszonyokra tekintettel a delegációk júniusban előreláthatólag már nem lesznek megtarthatók, minél fogva új időpont kitűzéséről kell gondoskodni. Ez az új időpont most már persze őszre esik. Az különben a tegnapielőtti minisztertanács után befejezett tény, hogy a *függetlenségi párt igenis bemegy a delegációkba*.

A magyar kormány Hohenloheval az osztrák vámszerződés ügyében is fog tárgyalni. A kereskedelmi szerződések dolgában a kormány törvényjavaslatot fog benyújtani a Házhoz, oly értelemben, hogy a darabantok által törvénytelenül életbe léptetett olasz, né-

— A nagyapád megunta már tonni és ingyen adni, mert pénzért is elkelt volna.

— Pazarlók voltatok!

— A vessző hozzá ami ingatlanunkon termett; nem adtunk pénzt érte. Nagyapád meg unatkozott . . .

— Jó idők lehetnek! Most meg milyen rossz kosárban kell a ruhát a padlásra cipelni! A multkor is a kezemben maradt a füle.

— A füle . . . az nem baj . . . ha jó a feneke.

— . . . Hova tegyem ezt?

— Add ide. Így ni!

— Mindjárt készen leszünk.

— Siess, az utcáról már hallom a gyerekek hangját.

— Mindjárt . . . csak meg ezt a babakocsit állítom a helyére. Megvan.

— Már a konyhában vannak.

— Szólj ki, hogy várjanak.

— Gyerekek, majd csengetünk.

— Siess, Emerike!

— Így. No, jöhetnek. Csengess!

. . . A gyerekek fehér bundácskákban, összetett kezekkel, énekelve bejönnek;

Köszöntünk téged . . .

— Várjatok, várjatok, amíg a papa bejön.

— Egyedül jöttünk haza.

— Egyedül! . . .

— A Kovács Miska bácsi ehivta a papát egy komoly szóra . . .

— A Kovács Miska?

— Igen. A papa azt mondta, hogy csak menjünk haza és várjuk meg . . . jön nonsokára.

— Az a Kovács Miska inkább ide jött volna! Most megakasztja az ünnepet.

— Majd jön a papa . . . várjunk egy kicsit!

— Menjete ki addig!

— Eh, kezdjük el!

— Nem . . . nem, a családnak együtt kell lennie.

— Emerike, nézz ki egy kicsit az utcára . . . már a gyertyák egészen leégnek.

— . . . Nem jön.

— Már egy órája tart a komoly szó. Azt mondják, hogy az asszonyok csevegők . . . Nincs még egy oly haszontalan ember, mint az apád, szólt haragosan az anya és ki-meg bejárt türelmetlenségében.

A gyerekek addig kint csintalankodtak és felforgatták az egész konyhát. A fehér bundácskát bemaszatolták, hajukat összeborzolták, olyanok voltak, mint a kis mumusok.

Emerike csendesesen üldögélt, talán a Kovács Miska komoly szavát találgatta.

Nagysokára zajosan kinyitl a konyhaajtó. Megérkeztek: az apa és Kovács Miska.

— No, most kell jönnöd, te jómadár? A gyertyák már alig pislognak. Neked egy óráig tart egy szó? . . . A béke kedvéért legalább megtehetted volna . . . Mit, te tántorogsz? Ezen a drága szent napon is leittad magad?!

— Hallgass, asszony? Itt hozom Kovács urat: egy komoly szót akar . . . az Emerikét . . .

— Azért rugtál be, disznó? Még ki innét . . . Így lal . . .

— Tessék bejönni. Kovács ur! Tartson velünk a béke szent nevében! . . . Csengess, Emerike! . . .

A csengetésre a gyerekek énekelve újra bejönnek:

*Köszöntünk téged, kis Jézus

Énekel és vig zengedezésekkel . . .*

met, belga és orosz szerződések törvényesíthetők és érvényesíthetők legyenek.

Szó volt a tegnapi minisztertanácsban a házszabályrevízióról is. A trónbeszéd is fog vele foglalkozni.

A király az országgyűlés megnyitására e hó 20-án reggel 6 órakor ér Budapestre. Május 21-én megnyitja az országgyűlést, azután pedig általános kihallgatást ad. E hó 22-én megnézi a tavaszi tárlatot a Mücsarnokban.

Május 23-án állami ügyekkel foglalkozik ismét, majd néhány napi pihenőre Gödöllőre vonul vissza, Budapesten impozáns fáklyásmenet és nagyszabású szerenád készül a király tiszteletére.

Az új óra személyi hírei.

Zichy Aladár gróf, a király személye körüli miniszter tegnap Bécsbe utazott s részt a szász király tiszteletére adott ebéden Schönbrumban.

Koronaőrnek, hir szerint Prónay Dezső bárót szemelték ki. Más verzió szerint valószínűs belső titkos tanácsos lesz.

Aradon, ha Barabás a mandátumot leteszi, szintén Kaas Ivor bárót szeretnék képviselőjüknek.

Sélly Sándor belügyminiszteri államtitkár beadta nyugdíjazás iránti kérvényét. A minisztertanács a kérvénynek helyt adott, illetőleg Sélly lemondását elfogadta és már a legközelebbi napokban fogja a királynak Sélly felmentését javasolni. Utód iránt még nincs elhatározás. Emlegetik Déry és Návay volt főispánokat és Fábry Sándor jelenlegi békési főispánt. A legtöbb kilátása van Fábrynak, mert okvetlen olyan embert akarnak a nem politikai államtitkárságra kinevezni, aki a közgazdászhoz gyakorlatilag ért. Fábry végigment a tisztviselői ranglétra minden fokozatán és nem mint képviselő került a főispáni székbe.

Pejacsevich horvát bán napjai, minden kedvező híreszteléssel szemben is, meg vannak számlálva. Távozása legfőlegbb hetek kérdése. Utóda Rauch Pál báró lesz, aki a mostani kormány bizalmas embere és akinek véleményét minden Horvátországot illető kérdésben ma is kikérik. A kormány Rauchnak szánta volt a miniszterséget és ezt a tervet csak azért ejtette el, mert Rauch mint bán gyakorlatibb és fontosabb szolgálatakat tehet az országnak. Rauch tegnap Budapestre érkezett.

Kossuth állapota lényegesen javult. A betegágyat azonban egyelőre még nem hagyja el. Tegnap Seterényi József, Batthyány Tivár gróf és Tóth János látogatták meg.

Installációk.

Tegnap installálták Bethlen Bálint gróf torda-aranyosmegyei és Vay Gábor gróf szabolcsmegyei főispánokat nagy fényel.

Városi közügyek

Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának 1906. évi május hó 10-ik, esetleg következő napján mindenkor délután 3 órakor a városház tanácstermében tartandó ülésen a következő ügyek fognak tárgyalatni:

1. A polgármester jelentése az előző havi közigazgatás állapotáról.

2. Kossuth Ferencz m. kir. kereskedelemügyi miniszter leirata kereskedelemügyi m. kir. miniszterrel történt kinevezése tárgyában.

3. Jekkefalussy Lajos m. kir. honvédelmi miniszter leirata m. kir. honvédelmi miniszterrel történt kinevezése tárgyában.

4. Dr. Darányi Ignác m. kir. földmivelésügyi miniszter leirata földmivelésügyi m. kir. miniszterrel történt kinevezése tárgyában.

5. A nagybecskereki Kiss Ernő szoborbizottság meghívója Kiss Ernő 48-as honvédtábornok szobrának leleplezési ünnepélyére.

6. Az országos magyar gazdasági egyesület a kóbor cigány-ügy rendezése tárgyában a m. kir. kormányhoz küldött feirátát támogatás végett megküldi.

7. A tanács mint állandó választmány a gyámhatósági szabályrendelet módosítására vonatkozó javaslatát betérjeszti.

8. A jogügyi szakbizottság véleményes jelentése a Fő-utcai aszfalt burkolati munkálatok tárgyában.

9. A tanács mint állandó választmány előterjesztése Maresch Károly a Zöldfa vendéglő bérletéből folyó bérhátralékának elengedése iránt beadott kérvényére.

10. A tanács előterjesztése Hillinger Lipót nagyvárad lakos által a Fekete Sas szálloda utáni bérhátralék és általános jövedelmi pótló biztosítása tárgyában hozott tanácsi határozat ellen beadott felebbezésre.

11. A tanács jelentése a Kossuth Lajos-utca és Nagy Telek-utca között a Szent László-téren létesítendő gyalogjárda készítése tárgyában.

12. A tanács javaslata a kórház-utcai vízvezetési cső meghosszabbítása iránt beadott kérvényre.

13. A tanács javaslata Gábris Béla iparrajziskolai növendék segély iránti kérelmére.

14. A tanács előterjesztése Török Károly és neje telkéből a köztérhez csatolt terület kártalanítása tárgyában.

15. A tanács előterjesztése Szilágyi István és neje telkéhez a közterületből csatolt terület átengedése tárgyában.

16. A tanács előterjesztése a Gábor Jánosné telkéhez a közterületből csatolt terület átengedése iránt.

17. A tanács javaslata Incze Lajos és társaság által a velencei határban fekvő föld megvételére tett ajánlatra.

18. A tanács javaslata Szmazsenka Ernő által a régi Kórház-utcai temetőből eladni kért terület rész átbecsajítása tárgyában.

19. A tanács Farkas József és Zsiri Károly nagyvárad lakosokkal a Kádár- és Kápolna-utca sarkán eladott pusztatelekre kötött adásvételi szerződést jóváhagyás végett betérjeszti.

20. Özv. Raffay Mihályné tanítónő fizetési előleg iránti kérelme.

21. Kőszeghy József főmérnök 6 heti szabadságidő engedélyezése iránti kérelme.

22. Juricskay Barna aljegyző 5 heti szabadságidő engedélyezése iránti kérelme.

23. Pásztor Bertalan fogalmazó 4 heti szabadságidő engedélyezése iránti kérelme.

24. Tiszti Iórvos Balla Vilmos egyet. orvostudori oklevelét meghirdetés végett betérjeszti.

Erről a törvényhatósági bizottság t. tagjait tisztelettel azzal értesitem, hogy a tárgysorozatba nevezett ügyiratok a közgyűlést megelőző napon bárki által megtekinthetők.

Nagyvárad, 1906. évi május hó 5-én.

Bordé Ferencz,
főjegyző.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Máj. 19. Száznapos ünnepély a hadapródiskolában

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket, hogy ugy hátralékban levő, valamint a jelen negyedre szóló előfizetéseiket mielőbb beküldeni sziveskedjenek, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne történjék.

* **Zsinati vizsgálatok.** Tegnap délelőtt 10 órakor ült össze a püspöki palotában a proszinodális vizsgálóbizottság Winkler József választott püspök, vikárius-nagyprépost elnökelete alatt. A bizottság tagjai voltak Fetsér

Antal segédpüspök, Palotay László prelátnak, Karsch Lollion dr, Bundalla Mihály dr, Karácsonyi János dr kanonokok és Vucskics Gyula dr szentszéki ülnök plebános. A bizottság a jelentkezők közül mindenekelőtt Halász Gyula dr papnevelőintézeti spirituálist érdemeire és működésére tekintettel a megyepüspöknek egyhangulag fölmentésre ajánlotta. Ezután Széles Elek nagyvárad ujjvárosi, Ráta Pál endrődi, Kozics Gusztáv békéscsabai, Dércsy István békésszentandrás káplánok és Varju Lajos a debreczeni Tereziánium prefektusa tették le jó sikerrel a zsinati vizsgálatot.

* **Az aradi főispán beiktatása.** Arad város törvényhatósága tegnap átiratilag tudatta Nagyvárad város törvényhatóságával, hogy az oda kinevezett főispánnak, gróf Károlyi Gyulának május 15-én délelőtt fél 12 órakor lesz a beiktatása. Az átiratban telkéri a társtörvényhatóságot Arad város törvényhatósága, hogy az ünnepély lényének emelése végett küldöttségileg képviseltesse magát a város az installáción.

* **Esküvő.** Budakázy Kálmán városi t. b. számvevő tegnap esküdtött örök hűséget bájos arájának Bezmanovits Olga községi iskolai tanítónőnek a barátok templomában. Az esketésnél az örömszülőknél és tanukon kívül szép számmal jelentek meg a tantestület tagjai és a városi tisztviselők, akik melegen gratuláltak az ifjú párnak.

* **A kolozsvári plebános beiktatása.** Hirschler József dr kinevezett kolozsvári plebánost múlt vasárnap iktatták be hivatalába nagy ünnepélyességgel. Hirschler dr kinevezése mint ismeretes, annak idején a hívek részéről itt-ott ellentmondást támasztott, miután első helyen nem őt prezentálták. A hullámok azóta már szerencsésen elsimultak s a hívek megnyugodtak az erdélyi püspök intézkedésében, amely hosszas főpásztori megfontolás eredménye volt. Az installáción lelkes óvációkban részesítette az egyházközség az új plebánost, akiben minden tekintetben kitűnő lelkipásztort nyert.

* **Mezőfi még a vármegyének is parancsol.** Tegnap délelőtt egy félvezetett öreg ember állított be a vármegyeházához. A bácsi a vörösek táborából való volt. Minekutána nagynehezen bejutott az árszékhez valami kiskorúak pénzének kiutalását kereste. Hatalmas iratcsomót tettek az öreg elé. Természetesen az öreg annyit értett hozzá, mint Kristóffy a harangöntéshez, pedig Kristóffy csak annyit tud a haragról, hogy az az egyedüli hangszer a verki mellett, melyen mindenki tud játszani. Az öreg követelő hangon lépett fel s érzett rajta, hogy czuczilista, az illető tisztviselő meg függetlenségi volt. A szabályok által megengedett felvilágosítást megadta neki. Erre az öreg rákönyökölt a dorongra, melyet ő sétatálczának hívott, aztán azt mondja hogy:

— Hát engem akar az ur bolondá tenni a pénz már ki van utalva, csak nem akarják kifizetni.

— Ki mondta ezt magának?

— Tyü az áldóját, hát hun a levél améket Mezőffi nagyágos ur irt, osztán améket ráparancsol a vármegyére, hogy fizessen, így engedelmesskednek maguk?

— Nézze barátom, ki hordja magát in-nem, vagy pedig kivezettem.

Az öreg nem fájtott, hanem a legválogatottabb kaszárnyabeli szavakkal kezdte tisztelni a tisztviselőt. A kedves bókok halmozatának a becsengetett hajdu vetett véget, aki az öreget nyakánál fogva Mezőffihez küldte felvilágosításért.

* **A rabok mint favágók.** A legtöbb vármegyeházánál tenáll az a gyakorlat, hogy a letartóztatott rabok különböző munkák végzésére vétetnek igénybe. E munkálatok, mint

a vízfordás, seprés, fűtés, locsolás, könyomda, vízszivattyúzás stb. teljesítését a miniszter most betiltotta. Ez időn túl a letartóztatott raboknak csupán a favágás lesz megengedve. Ez intézkedés részben helyes, részben pedig hátrányos. Helyes annyiban, hogy a rabok eddig például a hivatalok könyvnyomdáiban mint kisegítők voltak alkalmazva. Természetesen e kisegítési munkálatok teljesítése által sok embertől vonták el a kenyérkeresetet. A jövőben a rabok helyett más embereket kell alkalmazni, így az ujonnan alkalmazandóknak megélhetés lesz biztosítva. Hátrányos azonban a rabokra. Eddig a rabok a fogságok ideje alatt végzett munkájukért pénzt kaptak, melyet szabadulásukor egy összegben kaptak meg. Az így összegyűjtött pénzzel szabaduláskor, a legtöbb rab megállapíthatta jövőjét. A jövőben ez már nem lesz lehetséges. A körrendeletet minden ügyésznek meg fogja kapni.

* **Temetések.** Nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra tegnap a jogakadémia korán elhunyt hallgatóját, *Zajka* Lászlót. Mindenkinek könny gyűlt a szemébe, hogy a szép reményekre jogosító ifjunak ime tavasz helyett a rideg tél lett hazája és napsugár helyett a föld hidege. A temetési szertartást *Gencz* János esperes végezte segédlettel, majd pedig az ének a gör. kath. tanítóképző növendékei szolgáltatták. Majd barátai kivitték a gyászokcsira és elkisérték a temetőajtóig, a honnan ismét karjukra véve vitték nyughelyére, ahol a holtak hideg álmát aluszsza a feltámadásig. Hült teteme felett *Böszörményi* László I. éves joghallgató kollegája mondott ügyes, szivhezszóló „Isten veled”-et. Azután pedig széteszlott a résztvevők tömege.

Ugyancsak tegnap helyeztek az örök pihenés lakhelyére özv. *Erdélyi* Józsefnét szül. Gyitye Karolinát. A temetés nagy részvét mellett ment végbe.

* **Mezőgazdaság és cselédkérdés.** Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület minden törvényhatóságnak küldött egy kidolgozott szabályzatot, mely a mezőgazdasági és cselédkérdés veszedelmeit van hivatva orvosolni. A nagyon elhanyagolt mezőgazdasági és cselédkérdés mizériái nálunk oly mérvű károkat okoz a gazdaközönségnek, hogy ezáltal sokkal nagyobb károk származnak rájuk, mint egy esetleges rosz termés. Különösen a cselédkérdés áll nálunk rosszul s ezt van hivatva javítani a fenti egyesület által kidolgozott szabályzat. A gazdasági egyesület vezetősége kéri a törvényhatóságokat, hogy addig is, míg a szabályzat törvényhozásilag fog életbelépni, a törvényhatóság az ő általuk kidolgozott szabályrendeletileg érvényesítse.

* **San Remóból Bártfára.** A San-Remóban gyógyulást és idülést kereső nagyváradiak a leghálásabban emlékeznek meg dr. *Czifusz* Béla magyar orvosról, aki nemcsak szaktudásával igyekezett segíteni gyógyulást kereső honfitársain, hanem minden téren odaadó és lekötő szívesseggel törekedett segélyükre lenni. Az elismert s jó hírnévnek örvendő orvos eddig a nyarat irthon, a Stoósz-fürdőben töltötte, június 1-től kezdve a fürdőidény végéig azonban a hírneves Bártfa-fürdőben folytatja orvosi gyakorlatát, bizonyára éppen oly népszerűségtől környezve, mint San-Remóban és Stoószon.

* **A czirkuszigazgatók versenye.** Még csak nem is járunk a szini évad végén, máris tömegesen jelentkeznek a különböző czirkuszok igazgatói, hogy engedélyt nyerhessenek. Barnum és Beylei czirkusza valószínűleg megfogja látogatni városunkat és megint lesz sok hűhó semmiért. A czirkusz megbízottja a napokban városunkba érkezik és megfogja kötni a várossal a szerződést. Hir szerint a czirkusz helyére két hold földet kér kijelölni a megbízott. Okulva a multan, most a város bizonyára nem fogja engedni, hogy a czirkusz a Fő utcán vonuljon be, mert az aszfaltot akkor a város saját költségén sze-

detheti fel és rakathatja le, e kis költség mellé még Barnunék is adhatnak be egy kis kártérítési keresetet az aszfaltba ragadt elefántok kiemeléseért. A czirkuszok különben előnye van a többi czirkuszok telett és addig míg a Barnum-féle czirkusz megbízottjával nem lesz meg a szerződés a többi társulatok nem kapnak engedélyt.

* **A Leszámitolóbank közgyűlése.** A Leszámitoló és Jelzálogbank ma délután 4 órakor saját helyiségében tartja meg rendkívüli közgyűlést az alaptőke újabb felemelése tárgyában.

* **A katonaság gyakorlatozása Várad-Velenczén.** Az elmúlt hó 30-án több várad-velencei polgár kérelmére a polgármester átiratot intézett a helyi katonai állomás parancsnoksághoz, hogy a katonaságot a várad velencei legelő és szénáskerten való gyakorlatozástól tiltsa el. Több oldalról merült fel panasz, ugyanis, hogy a katonaság a legelőn, illetve a szénáskert területén a közönségnek károkat okoz. E panaszok orvoslását tegnap teljesítette is a katonai parancsnokság az által, hogy a katonaságot eltiltotta az említett helyeken való gyakorlatozástól. Ez intézkedéséről a polgármestert értesítette is a parancsnokság. Ez értesítés azonban azt állítja, hogy a vizsgálat megtörténtekor a polgármester által felsorolt helyeken semmi néven nevezendő kárt a katonaság nem tett. A panaszok onnan származnak, hogy a mezőőr gorombáskodott a katonasággal és mikor ezért rendre lett utasítva az illető tiszt azt mondta neki, hogy ha a jövőben a nála történendő jelentés helyett a katonasággal fog gorombáskodni, a katonaság illemre fogja őt tanítani. És e miatt beszélte rá a gazdákat a mezőőr a panasz megtételére.

* **Az iparoktatási szakbizottság ülése.** A helybeli iparoktatási szakbizottság folyó hó 14-én hétfőn délután ülést fog tartani. Az ülésnek tárgya lesz Ragány János szakbizottsági elnök lemondása. A főszámvevő ez állásáról nagyfokú hivatali elfoglaltsága miatt mond le.

* **Névváltoztatás.** Fuchs Gizella helybeli tanítónőképzészdész növendék nevét a belügyminiszter engedelmével Kondorra változtatta.

* **Pályázat.** A nagyváradi kir. kath. jogakadémián üresedésben levő tanszékre a köz. oktatásügyi miniszter a következő pályázatot hirdeti:

A nagyváradi kir. kath. jogakadémián üresedésben levő tanszékre, melylyel a statisztikai és a magyar közigazgatási jog előadása, még pedig az I. félévben a magyar közigazgatási jog heti 5, a II. félévben a magyar állam statisztikája heti 5 órában s azonfelül még minden félévben 5—5 órai speciál collegium tartási kötelezettséggel van összekötve, ezennel pályázathirdetetik.

Az ezen tanszékekkel járó javadalmak, ha arra ny. r. tanár neveztetik ki, évi 4000 kor. fizetés. 840 korona szálláspénz, ötvenként 400 koronás, de 2000 koronát meg nem haladható ötödéves korpótlék, valamint az 1904. évi I. t.-cz.-ben megállapított személyi pótlék; ha ny. rendkívüli tanár neveztetik ki, évi 2800 korona fizetés, 200 korona ötödéves korpótlék és 740 korona szálláspénz.

Az eddigi alkalmazást a végzett tanulmányokat, az esetleges egyetemes magántanári képesítést, irodalmi működést és egyéb figyelembevehető bizonylatokat 1906. évi június hó 15-ig kell a nagyváradi jogakadémia igazgató-ságánál benyújtani.

* **Új postaügynökség.** Biharvármegyei Poklostelek községben Poklostelek Biharvármegye elnevezéssel 1906. évi május hó 16-án a postaügynökségekre meghatározott teljes működési körrel postaügynökség lép életbe. A postaügynökség postai összeköttetését a Poklostelekről Micskére s vissza naponként közlekedő gyalogküdöncz járáttal fogja kapni. A postaügynökség kézbesítési kerületébe Hőke, Poklostelek és Sárszeg községeket, Balla, Domokos, Kohner, Medes, Oreghegy, Veress, Vossalik tanyákat és szőlőhegy-telepet osztom be. Ezen

helyek utolsó postája Micske. A postaügynökség ellenőrző postahivatala Micske.

* **Beksics Gusztáv halála.** A hirtelen elhunyt publicista holttestét a rendőrség a törvényszéki orvostani intézetbe szállította s tegnap délelőtt elrendelte boncolását. A boncolást Léway Antal rendőrkapitány közbenjöttével délután 1 órakor Gyulay dr. tanársegéd végezte, s megállapította, hogy a halált ütélmeszesedés, közvetlenül pedig szívszhűdés okozta. Temetése lesz Toldy Ferenc-utczai lakásáról. A hivatalos lap rendkívül melegen bucsuztatja el halott szerkesztőjét.

* **Az alkohol áldozata.** Alpári tudósítónk jelenti, hogy ott az alkohol tulságos élvezetétől egy ember hirtelen meghalt. Szimok Tógyer alpári földmives a szombaton megkezdett idogálást csak tegnap hagyta abba. Az alpáriak úgy ismerték Szimokot, mint a falu legjobb ivóját, fogadásból képes volt éjjelnappal inni. Tegnap, illetve már szombati mulatozása végre végzete lett. Tegnap délelőtt minden megszakítás nélkül egy liter szeszt ivott. Az ital után még néhány lépést tett s azután összerogyott és meghalt.

IRODALOM.

Liberálizmus és a szociáldemokrácia.

Irta: dr. Lázár Nándor.

A sokféle röpiratiró eddig a válsággal foglalkozott; most egyszerre a szocializmus kínálkozik annak a közsörükönek, amelyen egyesek a tollukat hegyezgetik. Dr. Lázár Nándor is a szociáldemokrácia kérdését fessegeti, fölötte dilettáns módon. Kitalálja azt a bolondgombát, hogy a kereszténység nem adta meg az emberiségnek az egyéni szabadságot, hanem csak annak eszméjét. A megvalósítás a liberalizmus dicsősége volna, ennek a folytatása pedig a szociáldemokrácia.

A ki tisztán lát, az éppen fordítva ledezi fel a dolgok állását. A kereszténység jelenti az emberiség történetében a szabadságot s aki a kereszténység ellen tört, az egy vagy más formában a zsarnokságot szolgálta. A zsarnokságot szolgálta a római császárság, a jozekmizmus, a liberalizmus, a szociáldemokrácia.

Az egyik elpuhult kéjenczket, másik bürokratákat, a harmadik a pénzes zsákat tette, a negyedik pedig a nyers tömegek kapzsi, züllött szájhős vezéreit tenné az emberiség zsarnokaivá. E zsarnokokkal szemben azok örökké üldözött ellensége: a kereszténység mert az hirdeti rendületlenül a szabadságot.

Lázár röpirata persze ezt nem látja, csak szajkó módra ismétli azokat az elkoptatott meséket, amelyekkel Bokányiék az értelmiséget megakarják téveszteni. Egyébként érvelésének koronája az, hogy dicsőíti a liberalizmust, de végül csak kénytelen róla beismerni, hogy nem oldotta meg feladatát. Ugyanazt megírhatta volna egy füst alatt az épp úgy kidicsért szociáldemokráciáról is.

SZINHÁZ.

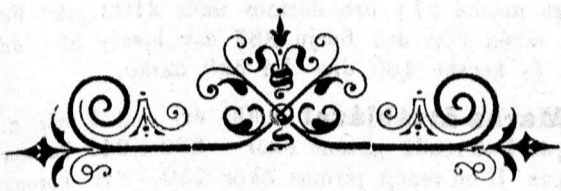
Heti műsor.

Szerda: Koldusgróf.
Csütörtök: Takarodó.
Péntek: Sulamith.
Szombat: Szultán.
Vasárnap: Ifju Csokonai (Premiér.)

Takarodó — A nap hőse helyett.
Révész Ilona szubrett primadonna betegsége következtében a holnapra kitűzött szindarabot „A Nap hőse” nem adathatja elő az igazgatóság. Helyette Beyerlem kitűnő drámája a „Takarodó” megy elsőrendű szereposztással. A darabból mindennap folynak a próbák.

Az ifju Csokonai Nagyváradon. F. hó 13-án vasárnap, midőn Homonnai Albertnek pályanyertes komédiája fog színpadra kerülni. Lilát E. Kovács Mariska, Csokonait Nagy Sándor, az öreg Bandit Tihanyi, Vajdát Fehér Gyula fogja játszani, míg Pukit Tóth Elek fogja kreálni.

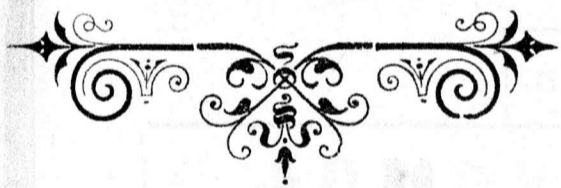
NYILTTÉR.

Figyelmeztetés.

Többszöri felszólításunk ellenére még mindig tapasztaljuk, hogy a nagyváradi kereskedelmi és iparkamaránál 48. vj. sz. a. bejegyzett védjegyünkkel ellátott üvegekben **idegen gyártmányu sör** kerül forgalomba. Ugyanezért mielőtt bárki ellen is a törvényes lépéseket megtennénk a nyilvánosság előtt **utolsó** ízben hívjuk fel mindazokat, akik ezen visszaélést elkövetik, hogy attól a jövőben annál is inkább tartózkodjanak, mert ellenkező esetben ellenük a **legerélyesebb törvényes** eljárást vesszük igénybe.

Bognár és Szántó,
Dréher Antal sörfőzdéjének
képviselei.

Uj étterem és sör- csarnok.

Van szerencsém Nagyvárad város és környéke t. uriközönségének b. tudomására hozni, hogy a

Rimanóczy éttermet

teljesen újjáalakítva, kibővítve és külön

polgári söresarnok-

kal a legmodernebbül berendezve,
megnyitottam.

A mikor városunk e legujabb helyiségeit óriási áldozatokkal nem kímélve a t. közönség rendelkezésére bocsájtottam, bizalommal kérem szakértelmem és ismeretségem alapján a n. e közönség szives támogatását.

Tisztelettel

Osv Karner Gyuláné.

Izletes zóna-villásreggeli.

Folyton frissen csapolt Dréher sör!

TÖRT SZÁMOK

TANÍTÁSA ÉS TANULÁSA
középiskolába készülő
tanulók, kisiparosok
és kisgazdák számára.
Irla: **RÁTKAY JÓZSEF.**

Kapható a
Szent László nyomdában.
Szilágyi Dezső-utca 5. sz.
Ára **20 fillér.**
Vidékre 25 fillér előleges beklődése
mellett bérmentesen küldetik meg.

TÁVIRATOK.

A német császár Bécsben.

Budapest, május 9. (Saját tud. táv.)
Bécsből jelentik: **Vilmos** német császár június 6-án reggel Bécsbe érkezik. A német császár látogatásának, melynek hivatalos karaktere lesz, nagy politikai fontosságot tulajdonítanak s mindenekelőtt az lesz a célja, hogy a két monarchia szövetségének szilárdságát újra manifestálja.

Moldke tábornok, vezérkari főnök már néhány nappal a császár megérkezése előtt Bécsbe érkezik és a császár kíséretével együtt részt fog venni a brucki hadgyakorlaton Vilmos 1—2 napig marad Bécsben és nagy kísérettel fog megjelelni.

Június első napjaiban a német császár öccse, **Henrik** porosz herceg is Bécsbe érkezik s automobiljával részt vesz az automobil versenyen. Az automobil klub a herceg tiszteletére több ünnepséget fog rendezni, melyen a magyar automobil klub is részt vesz. Bülow herceg nem jön Vilmos császárral Bécsbe; a császár más diplomatát fog hozni magával, kit Bülow utódként fog bemutatni.

A francia választások.

Budapest, május 8. (Saját tud. táv.)
Párisból jelentik: A választási statisztika szerint megválasztottak: 26 nacionalistát, 51 progresszistát, 77 konservatívot és liberálist, 64 balpárti köztársaságít, 83 radikálist; 74 radikális szocialistát, 32 egyesült szocialistát és 10 független szocialistát. 154 pótválasztás lesz. Tizenegy eredmény még hiányzik, 10 a kolóniákból, 1 Verseillesből.

SZERKESZTŐI PÓSTA.

B. A. Az „Éjjel a pusztán” című versben tehetséget láttunk. Közlöni fogjuk. A többi elmarad mögötte s inkább olvasmányok visszhangja, mint eredeti vers. Technikájuk is gyöngébb. Az „Éjjel a pusztán” című egészen sikerült dolog, mintha nem is egy irta volna a többivel.

P. R. M. Sajnos, sem a multkoriak nem voltak közölhetők, sem a mostani nem jutnyomda-festékhez. Kegyetlenül bizarr témák, a fiatal kor csapongó fantáziájának terméke, de ma már efféle

vérfagyasztó történeket nem írunk, csak a hirrovatban. Ha pedig szépirodalmi dolgot csinálunk belőlük, akkor a kidolgozás művészi tökélyével kell hatni. Próbálkozzék kevésbé véres problémákkal.

Rasid. Jönni fog.

REGÉNYCSARNOK.

Gyorgyejev Foma.

Irla: Gorkij Maxim 67.

Mikor felelni kezdett, atyja nyugtalan kíváncsisággal tekintett arczára, de aztán, hogy gyorsan beszélt, lassanként megváltozott arczkifejezése, míg végre nyugodt megvetéssel így szólt: — Tudtam. Ezt tudtam, te ostoba!

Ljuba lehajtotta a fejét, majd újból fölnézett s bánatosan mondta:

— Hallgass! — Ordította az öreg könyörtelenül. — Te még azt sem látod, amit az emberek láthatólag magukon viselnek. Hát, hogy lehetne mindenki boldog és megelégedett, mikor mindenki arra törekszik, hogy lefőzze, a többieket? Még a koldusnak is megvan a maga büszkesége s mindig kérkedik valamivel. A kis gyerek is tul akar tenni társain. Egyik ember soha sem áll ki a másíknak utjából — csak az ostobák hiszik, hogy ez nincs így. Mindenkinek megvan a maga arca, csak azokat lehet egy kaptatára kitaragni, akik nem szeretik a saját leiküket s nem kimélik az arcukat. Oh te! Sok ostobaságot olvastál, megtömted vele a fejedet.

Az öreg arca keserű szemrehányást fejezett ki. Haragosan taszította ki maga alól a széket, fölugrott, hátára kulcsolta a kezét s apró lépésekkel, fejcsóválva szaladgált a szobában, miközben sntogott. Ljuba, aki az izgatottságtól elhalványult s aki ostobának és tehetetlennek érezte magát, figyelt erre a sutogásra s szíve nyugtalanul dobogott.

— Egyedül maradtam — mondta Majakin. Egészen egyedül. Mint Jób . . . Oh Istene, hát mihez fogjak? Így, egyedül. Hát csak ugyan nincs elég eszem! Nem vagyok elég ravasz? Az élet engem is behálózott. Ki szeret? Kit kimél? Sajtja a jókat és nem néz el semmit a rosszaknak. Senki sem érti az élet igazságosztását.

Ljubának fájt, hogy az öreget így kell látnia. Az a forró vágy támadt lelkében, hogy segít rajta; hogy támogatni fogja.

Izgatottan nézett utána s hirtelen, lassu hangon mondta:

— Kedves apám! Ne essék kétségbe . . . Hisz Tarasz él még . . . talán ő . . .

Majakin mintha gyökeret vert volna a lába, megállt.

— Az a fa, amely fiatal korában meghajlik s nem bír el semmit, öreg korában török De . . . Tarasz mégis az egyetlen szalmaszál, amelybe kapaszkodom, ámbár éppen annyira értéke van előttem, mint Fomának. Gyorgyejevnek van jeleme, az atyjától örökölte bátorságát. Abból még lehetne valami. De Tarasz . . . jókor gondoltál rá . . . igen.

Az öreg, aki eléb még siránkozott és panaszkodott s ugy szaladgált a szobában, mint az egér a csapdában, gondolatba merülve, nyugodtan lépett az asztalhoz, óvatosan toltá helyére a széket s miközben leült, így szólt:

— Utána kell nézni a fiunak. Egy uszoljei gyárban van. Kereskedők mondták nekem, hogy ott szódát gyártanak. Irok neki.

— Megengedi, hogy én írjak neki? — kérlelte Ljuba, aki reszketett örömeben.

— Te? — kérdezte Majakin s végigtékintett Ljubán. Aztán halgatott egy darabig, mignem megszólalt:

— Jó! Sőt jobb is lesz. Irj . . . kérdezd meg, hogy megnősült e már? Hogy hogyan él? Hogy mit gondol? Különben majd meg mondom, hogy mit kell írnod, ha rá kerül a sor.

— Minél előbb, anyám! — mondta a lány.

— Neked minél előbb férjhez kell menned. Egy vöröshaju fiut figyelek már régóta. Ugy látszik, nem ostoba gyerek. Külföldi modora van.

— Smolin, atyám? kérdezte Ljuba izgatottan.

— S ha ő volna? — kérdezősködött Majakin üzleti hangon.

— Megismertetek vele. — Itt az ideje Ljuba. Itt az ideje. Fomától nem várhatunk semmit. Ámbár még most sem mondom le róla.

— Én sohasem gondoltam Fomára. . . .
Mi ő?

— Mincs igazad. Ha okosabb lettél volna, talán nem jutott volna ennyire. Egyszer sokáig nézegettem s azt gondoltam: az én leányom majd féken tartja a fiut. Menni fog a dolog! Tévedtem. Azt hittem egy megérted, hogy mi előnyös rád nézve. Hogy nem kell megmagyaráznom. Így van!

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Értéktőzsde.

Budapest, május 8.

Osztrák hitelrészvény	678.—
Magyar hitelrészvény	796.—
Leszámitoló bank	506.—
Rimamurányi	525.—
Osztrák-m. államvasuti részvény	670.—
Közúti vasut	594.—
Városi villamos vasut	327.50

A gabonatőzsde határideje.

Budapest, május 8.

Buza okt.	16.82
Rozs okt.-re	17.12

Tengeri április 1906	14.—
Zab ápr.-ra	13.64
Repce aug.-ra	—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktőzsde 1906 május 8-án.

Magyar aranyjárdék 4%	114.40
Magyar koronajárdék 4%	95.95
Magyar keleti vasuti államkötvény 4%	80.50
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	96.—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	98.—
Magyar gyermek sorsjegy-kölcsön	2.15
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy-kölcsön	157.—
Osztrák járdék papirban	99.80
Osztrák járdék ezüstben	100.90
Osztrák korona járdék	117.75
Osztrák járdék aranyban	170.50
1860. oszt. államsorsjegyek	99.70
Osztrák-magyar bankrészvény	16.45
Magyar hitelbank részvény	828.—
Osztrák hitelbank intézeti részvény	691.26
Osztrák magyar államvasuti részvény	682.50
20 frankos frankos (Napolendor)	19.16
Német birodalmi márka	117.20
London vista	240.40
Páris vista	95.57
20 márkás arany	23.44

Nagyváradai hetivásái.

A nagyváradai piacon 1906. május 7. máj. 8. napján tartott vásárban eladott természetények és élelmi szereknek árjegyzéke:

Tiszta buza	15.40	15.20	15.	Kétszeres buza	13.	12.80	12.60	Rozs	12.—	11.80.	11.60
Árpa	14.—	13.80	13.60	Zab	15.30	14.—	14.80	Tengeri	14.—	13.80	13.60
Borsó	44.—	Lencse	46.—	Bab	46.—	Köleskása	44.—	Burgonya	6.50	100 kiló	lángliszt
Zsemlyelisz	26.40	Fehérkenyér	25.60	Barnakenyér	21.60	Széna	fuvarral	5.20	Szalma	fuvarral	1.80.
Só	zott szalonna	160.—	Zsup-szalma	18.—	A om-szalma	12.	1 köbméter	bükkfa	8.—	Tölgyfa	

8.—. Cserfa 8.—. 1 kiló marhahus I. o. 1.32, kiló marhahus II. o. 1.28 kiló marhahus III. o. 1.20
1 liter ó-bor 1.—, 1 liter új-bor 80.— liter pálinka —72, 1 liter szilvapálinka 1.60, 1 liter szesz 2.—
1 mm. kőszó 21.80. 1 mm. nyers faggyu 72.—
1 mmj olvaszt. fagyu 70 —. 1 mm. szappau 50.—
1 mm. birka gyapju —. 1 m m. magyar gyapjú 1 mm. —. hltr. -bor 64 —. 1 hltr. ujbör 386
1 m m. mész mész 2.60 1 mm kemény faszén 3— 1 mm. puha faszén 3. 1 — hltr. keuper mag —. 1 hltr. köles —. 1 hltr. repce —.
1 hektlr. dió 40 — 1 hltr mug yoró —. 1 hltr asztal szilva — 30 1 kg savkuyu káposzta 40.
1 kg szelonna uyers 140 4 kg sertáshus 140
1 kg vereshagyma — 16 7 kg foghagyma —54
1 kg bozó 220 1 Blg paprika 450 1 kg barna keuyér — 10 Egy liter kőolaj — 44.

Lábasjóságok Hizott sertés mintegy 840 zélhizott 75 drb 2 évestől feljebb 260 drb 1 éves től feljáb 200 Sülbő 337 drb malacz 230 drb Vágó marha 211 brb Jármos ökör 2100 prk Felső tehén 900 drb Borju 887 drb bivaly 59 drb juh és kecske 100 drb Ló 559 darab.

Marha ártáblázat 1906. évi máj. 7 máj. 8.

1 pár I-ső rendű jármos ökör 830—940 korona.
1 pár II-od rendű jármos ökör 750—840 korona.
1 pár II-ad rendű jármos ökör 620—720 korona.
1 drb fejős tehén 200—400 kor., 1 drb vágó ökör 150—420 kor. 1 drb. vágó tehén 220—380 ökör
1 drb veres borju 40—60 kor. 1 drb. fél éves borju 65—95 kor., 1 drb egy éves borju 75—170 kor., 1 drb két éves borju 90—240 korona. 1 drb hizott sertés 120—128 kor., pár féléves sertés 40—45 kor., 1 pár egy éves sertés 80—95 kor. 1 pár két éves sertés 145—210 korona. 1 drb. igás ló 170—390 korona. 1 pár ökörbőr 44—50 gor., 1 pár tehénbőr 40—52 kor. 1 pár borjubőr 20—20 kor., 1 pár ló bőr 18—26, korona.

A szerkesztőért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Apáczá-utca 3. szám

Művek

folyóiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben
mindennemű

nyomdai munkákat
jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfek,

számlák, falragaszok,
báti meghívók,
tánczrendek, étlapok,
naptárak,
palaczkfeliratok,
névjegyek,
gyászlapok
stb. a nyomdai szakba
vagy nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

Uj nyaralási vállalat!

külföldi minta szerint

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy szücs-műhelyünk vezetésére egy külföldön első-rangu cégeknél nyert bő tapasztalatu szakavatott szücsmestert alkalmaztunk, ki is a nyaralásra szánt utazó és szőrme-árakat nemcsak lelkiismeretesen **gondozza**, hanem azokat ki is **javítja**.

Tisztelettel 1567.

Heiman Lipót és Társa.

Szombat és ünnepnapokon zárva.

Telefon: 243.

Telefon. 243.

Raktárak biztosítva vannak!

Hirdetmény.

A Biharmegyei Takarékpénztárnak 1906. évi április hó 28-án tartott rendkívüli közgyűlése elhatározta, hogy az intézet részvénytőkéjét 1.200.000 koronáról 1000 drb 600 korona névértékű új részvény kibocsájtása által 1.800.000 koronára felemeli, mely új kibocsájtású részvények az 1906. évi osztalékban már szintén részesednek. Ezen újonnan kibocsájtandó részvényeket ezennel felajánljuk régi részvénybirtokosainknak és pedig a következő feltételek mellett:

1. Két régi részvényre egy új részvény vehető át.
2. A kibocsájtási árfolyan 830 koronában állapítatik meg, a melyből 600 korona a részvénytőkére, 200 korona és a felpénzből kibocsájtási költségek levonása után fennmaradó összeg, a tartalékalapok javára fog iratni.

3. Az új kibocsájtású részvények a közgyűlés határozata szerint az 1906. évi osztalékban részesedvén, a megállapított kibocsájtási ár után 1906. évi január hó 1-től 5% kamat a befizetés napjáig szintén megtérítendő az új részvények után.

4. Az elővételi jog 1906. május 1-től május hó 20-ig bezárólag gyakorolható és pedig Nagyváradon az intézet pénztáránál, vagy pedig Budapesten a Pesti magyar kereskedelmi bank értékpapír pénztáránál. 1906. május hó 20-án tul az átvételi jog megszűnik.

A ki átvételi jogával élni kíván tartozik a régi részvényeket, szelvényivek nélkül a fentebb megjelölt helyeken lebélyegzése végett bemutatni és egyidejűleg az első részletfizetést készpénzben teljesíteni, a mi, valamint a későbbi befizetések ideiglenesen nyugtáztatnak. A régi részvények lebélyegzés után azonnal visszaadtnak.

5. A befizetések következőképen teljesítendőek;

230 korona 1906. május 1-től május 20-ig,
300 korona 1906. május 21-től június 10-ig,
300 korona 1906. június 11-től június 30-ig.

és 1906. január 1-től esedékes 5% kamat.

Szabadságában áll azonban a részvényeseknek több részletet, vagy valamennyit egyszerre a kitűzött határidő előtt is befizetni.

Részletfizetések késedelmessége, vagy elmulasztása az alapszabályok 3. §-ának alkalmazását vonja maga után.

A Biharmegyei Takarékpénztár igazgatósága.

Azon részvényes, a ki valamely befizetést a kitűzött határidőn tul teljesítene, a késedelem idejére 6 százalékos késedelmi kamatot köteles fizetni. Ha azonban a befizetések a kitűzött határidő lejárta után 60 nap alatt sem történének meg, az igazgatóság a kiadott elismervényeket semmivé nulláztatja, a késedelmes részvényesek pedig az eddig teljesített befizetéseiket elvesztik. Az ekként megsemmisített ideiglenes elismervények helyett az igazgatóság új részvények kibocsájtását rendelheti el és ez esetben az ezzel érvénytelenített befizetések — hozzá-számítva a névértéken felül elért többleteket — a társaság tartalékalapjait illetik. 1611.

Ajtay Gyula és Társa

női- és férfidivat üzlete,

Nagyvárad, Bémer-tér.

Ajánlja raktárát a közönség
szíves megtekintésére.

Szabott ár. Telefon 630.

Férfi ingek	2 K 80 filltól 6 Kr.
Női ingek	2 „ 20 „ 18.—
Pamut vásznak 1 vég 23 m.	9. K. „ 18.—
Paplanok	3 K 50 „ 20.—
Női harisnyák	— — 50 „ 4.50.
Napernyők fekete és színes	3. — „ 50.—
Mindenféle mosó áruk. Creton. Chiffon. Bélések.	

Vidéki rendelések pontosan eszközöltetnek.

HÁASZ MANÓ kézmű-és divatrúháza NAGYVÁRAD Zöldfa-utcza elején.

A költözködéshez szükséges:

Szőnyegek, gyapju és csipke függönyök,
madracok, paplanok, garnitúrák igen nagy
választékban kaphatók.

Az árak pedig igazán meglepő olcsó.

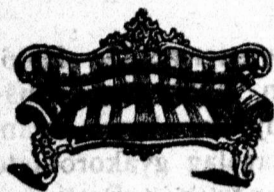
1503

A butorvásárlók figyelmébe.

Olcsó

bútor

gyári árban, kezeség mellett

háló-, ebédlő-,
szalon- és őr-
szoba berendezé-
sek, valamint az
egyres butordara-
bók a

Magyar Műbutorgyár

részvénytársaságnál

Nagyváradon, Fő u. elején.

Ipari és kereskedelmi vezető:

PORJESZ HERMAN. Teljes lakás-, szálloda- és kávéház-berendezé-
sek műipari vállalata, — Kivánatra tervek és
költségvetések.

Telefon 421 szám.

Hirdetés.

A „NAGYVÁRADI HITELBANK” részvény-
társaság. (Kossuth Lajos-utcza 10. sz.)

Elfogad betéteket.

Legalább 3 hóig elhelyezett összeg
után 5%-os kamatot fizet.

Leszámitol váltókat.

Előleget ad: értékpapírokra, éksze-
rekre és terményekre.Jelzálog kölcsönt nyújt: házakra és
földbirtokra.

Az igazgatóság.

Felhívás!

Az 1906. évi április hó 8-án tartott rend-
kívüli közgyűlésünk 2500 drb 200 korona név-
értékű új részvény kibocsátása által intézetünk
alaptőkéjének egy millió koronára lendő fel-
emelését határozta el.Ezen új 2500 drb részvény átvételére a
régirészvényesek elővételi joggal bírnak oly-
formán hogy minden régirészvényre egy új
részvény, a megállapított 200 kor. árban ré-
szükre fenntartatik.Az új részvényekre a f. 1906. évi január
1-től a befizetés napjáig jár 5 százalékos ka-
matok megtérítendőik, ennek ellenében az új
részvények az 1906. év nyerevényében a ré-
giekkel egyenlően részesednek.Az új részvényekért a kibocsátási áron
felül az alapszabályszerű 2 kor. kiállítási díj és
a törvényes 64 fillér bélyegilleték fizetendő.Ezen közgyűlési határozat folytán felhívjuk
t. részvényeseinket, hogy az új részvényekre
elővételi jogukat bezárólag f. évi május hó 15-ig
gyakorolják, s ugyanakkor a régirészvényeket
az elővételi jog gyakorlására vonatkozó le-
bélyegzés véget pénztárunknál bemutatni szí-
veskedjenek.A befizetések részletekben is teljesíthetők,
azonban az elővételi jog gyakorlásánál 10 szá-
zalék, azaz részvényenként 20 kor. fizetendő.
A részletekben fizető a hátraléokra július 1-től
6 százalék kamatot fizet.A befizetésről ideiglenes igazolványok adat-
nak melyek a teljes befizetés után névre
szóló részvényekre lesznek becsereelve.Az utolsó részlet befizetésének határideje
f. évi november hó 30.Ezen új részvények befizetésére vonatko-
zólag érvényben maradnak alapszabályaink 10.
§-ának a késedelmes befizetőkre vonatkozó
intézkedései.

Nagyvárad, 1906. április 9.

Központi Takarékpénztár r.-társaság Igazgatósága.

Ajánlkozás.

32 éves komoly uri nő, házvezetőnői
állást keres, magános urhoz, vagy papi
házhöz.Leveleket „Csinos” jelige alatt a
kiadóba.

Nyaraltatás csakis a szücs szakmához tartozik.

Nyaraltatás!

A nagyérdemű közönséget tisztelettel felkérem,
hogy **szörmeáru**, valamint **téli öltönyöket**,
szőnyeget

nyaraltatás

végéig csak nálam elhelyezni kegyeskedjék, mert,
mint szücsmester nyílt üzlettel Nagyváradon
egyedül állok.Amenyiben a n. é. közönség eddigi pártfogá-
sából tapasztaltam, hogy **nyaraltatás** végéig
engem továbbra is pártfogásban fognak tartani
elhatároztam és sikerült egy a fővárosban levő és
országbiru szörme üzletben évekig alkalmazott egyént
megnyerni **Ki csupán a nyaraltatásra beadott
és szánt tárgyakat fogja kezelni.**Kivánatra az elhelyezett árukat bármikor
előmutatom.Raktárom, valamint üzletem 20,000
korona erejéig van biztosítva.A n. é. közönség lömegecs pártfogását kérve
vagyok

kiváló tisztelettel:

Zimányi András,

szakképzett szücsmester

Nagyvárad, Színház-utcza 4. sz.

(Adorján-palota.)

Nyaraltatás csakis a szücs szakmához tartozik.

HIRDE TÉSEK

jutányos árban
felvételnek a„TISZÁNTÚL”,
kiadóhivatalában.

Moskovits Farkas és Társa

„Első nagyváradai czipő és csizmagyár”

A székesfővárosi m. kir. államrendőrség szerződéses szállítói

370 munkás és alkalmazott. Fiók gyártelep Budapesten. Tanoncz internátus 24 belakó, 18 bejáró tanoncz

Készítünk kizárólag kézimunkával a legfinomabb s legtartósabb kivitelben

férfi, női,
és gyermek-**czipőket, csizmákat**francia angol és
amerikai szabás sze-
rint s ezeket:

eredeti gyári szabott áron

Nagyvárad, Kossuth-u. 5. számú saját házunkban
(volt rendőrségi épület) **kicsinybeni eladási
üzletünkben árusítjuk.**Különleges lábbelik. Katonatisztek. Gazdászok. Vasuti és posta-
tisztek. Csendőrök és pénzügyőrök részére.